U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudce Zdeňka Kühna a soudkyně Michaely Bejčkové v právní věci žalobce: **S. S.**, zastoupený advokátem JUDr. Denisem Mitrovićem, Mírové nám. 274, Týniště nad Orlicí, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, Nad Štolou 936/3, Praha7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 25. 10. 2022, čj. OAM-785/ZA-ZA11-ZA 17-R3-2016, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 7. 3. 2023, čj. 32 Az 7/2022-58,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žádný z účastníků **nemá právo** na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

[1] Žalobce dne 10. 9. 2016 podal žádost o mezinárodní ochranu. Žalovaný žalobci mezinárodní ochranu neudělil rozhodnutím ze dne 22. 8. 2017, které bylo následně zrušeno rozsudkem NSS ze dne 31. 1. 2020, čj. 5 Azs 105/2018-46.

[2] Pátý senát v tomto rozsudku zavázal žalovaného, aby se znovu zabýval posouzením situace žalobce co do jeho účasti na demonstracích na podporu PKK (Strana kurdských pracujících) ve vztahu k § 12 písm. a) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, na nichž se žalobce setkal s násilnou reakcí tureckého režimu vůči těmto shromážděním. Pátý senát uvedl, že nejméně v tomto rozsahu žalobce vykonával politická práva a svobody ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu. K hodnocení, zda je žalobce pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, pátý senát nepřistoupil a bylo tak na žalovaném, aby v dalším řízení tuto otázku posoudil. Ve vztahu k § 12 písm. b) zákona o azylu pátý senát konstatoval, že žalobce byl v Turecku opakovaně terčem velmi hrubého fyzického a psychického násilí ze strany tamních ozbrojených složek ve formě mučení, které dosáhlo intenzity pronásledování ve smyslu § 2 odst. 4 zákona o azylu, resp. intenzity vážné újmy dle § 14a odst. 1 a 2 písm. b) téhož zákona. Žalovanému přitom pátý senát vytkl, že neuvedl žádné důvody, pro které by bylo možné usuzovat na to, že není přiměřeně pravděpodobné, že by byl stěžovatel vystaven obdobně intenzivnímu pronásledování, resp. vážné újmě, při svém návratu do vlasti a daného regionu. Závěr žalovaného, že se jednalo o lokální excesy,

neměl oporu ve spisu. Pátý senát doplnil, že stěžovatel byl pronásledován z azylově relevantních důvodů (podpora PKK, kurdská národnost). Podle názoru pátého senátu pak pravděpodobnost, že by byl stěžovatel po návratu do země původu vystaven pronásledování, výrazně zvyšovala skutečnost, že žalobcův bratr byl jako bojovník PKK tureckými silami zabit. Pátý senát rovněž žalovanému vytkl nedostatečné posouzení otázky, zda by žalobce mohl nalézt účinnou vnitrostátní ochranu v jiné části země původu. Pátý senát zejména v rozhodnutí žalovaného postrádal úvahu o účinnosti, reálnosti a faktické proveditelnosti vnitřního přesídlení stěžovatele jakožto pastevce kurdské národnosti z jihovýchodního Turecka. Ve vztahu k neudělení doplňkové ochrany trpělo rozhodnutí žalovaného obdobnými nedostatky jako v případě hodnocení podmínek pro udělení azylu dle § 12 písm. b) zákona o azylu. Pátý senát dále konstatoval, že se žalovaný vůbec nezabýval hrozbou mimosoudní popravy či jiného úmyslného zabití žalobce ze strany potenciálních původců takového druhu vážné újmy, přestože k takovým incidentům dle informací o zemi původu mohlo docházet. Pátý senát rovněž zdůraznil, že žalovaný se nezabýval konfliktem na jihovýchodě Turecka v kontextu azylového příběhu žalobce.

[3] Žalovaný rozhodl znovu dne 17. 9. 2020. Toto rozhodnutí NSS zrušil rozsudkem ze dne 25. 11. 2021, čj. 7 Azs 189/2021-23, a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení. Sedmý senát dovodil, že žalovaný nerespektoval závazný právní názor vyslovený pátým senátem v předchozím rušícím rozsudku. Sedmý senát žalovanému uložil, aby v dalším řízení respektoval závazný právní názor pátého senátu, a současně ho vedl k doplnění relevantních podkladů, které budou brát v úvahu osobní charakteristiky žalobce. Žalovaný se měl v prvé řadě zaměřit na skutečnost, že žalobce je podporovatelem PKK. Tuto skutečnost měl žalovaný buď vyvrátit, anebo posoudit, jaký to má vliv na pronásledování žalobce, případně na možnost jeho vnitřního přesídlení. Žalovaný měl dále zjistit, zda žalobci nehrozí mimosoudní poprava či jiný způsob úmyslného zabití. Pokud by žalovaný dospěl k závěru, že žalobce nebude moci řešit svou situaci vnitrostátním přesídlením, bude muset podrobněji posoudit rovněž vnitrostátní konflikt, který probíhá na jihovýchodě Turecka mezi složkami turecké armády a bojovníky PKK.

[4] Žalovaný rozhodl potřetí o žádosti žalobce dne 25. 10. 2022 tak, že žalobci mezinárodní ochranu podle § 12 až §14b zákona o azylu neudělil.

[5] Proti rozhodnutí žalovaného podal žalobce žalobu, kterou krajský soud zamítl.

[6] Proti rozsudku krajského soudu podal žalobce (stěžovatel) kasační stížnost. Krajskému soudu vytýká, že věc nesprávně právně posoudil, jeho rozsudek je nepřezkoumatelný a krajský soud rovněž vycházel z nedostatečně zjištěného skutkového stavu. Stěžovatel namítl, že žalovaný mu měl udělit mezinárodní ochranu podle § 12 zákona o azylu. Žalovaný ani krajský soud podle stěžovatele nezpochybnili věrohodnost jeho výpovědi, nezjistili, že by stěžovatel měl být vyloučen ze soudní ochrany, stejně tak nedoložili reálnou možnost přesunu stěžovatele do jiné části Turecka. Žalovaný i krajský soud stěžovatele pouze *„otrocky“* vyslechli bez zjevného zájmu o zjištění stavu věci. Žalovaný cíleně vyslýchal stěžovatele po mnoha letech a počítal s tím, že se v něčem splete.

[7] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil rozsudek krajského soudu i rozhodnutí žalovaného. Vzhledem k tomu, že v projednávané věci žalovaný i krajský soud ignorovali závazný právní názor NSS, domáhal se stěžovatel toho, aby mu přímo NSS udělil

mezinárodní ochranu podle § 12 zákona o azylu (viz první rušící rozsudek NSS sp. zn. 5 Azs 105/2018, bod 85).

[8] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že jeho rozhodnutí i napadený rozsudek jsou v souladu s právními předpisy. Odkázal na své rozhodnutí, správní spis a vyjádření k žalobě. Podle jeho názoru je napadený rozsudek přezkoumatelný. Pokud krajský soud převzal názory žalovaného, nezakládá to nezákonnost rozhodnutí.

[9] Žalovaný navrhl, aby NSS kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost, případě ji zamítl.

[10] Ve věcech, v nichž před krajským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, se NSS po posouzení přípustnosti kasační stížnosti zabývá otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele (§ 104a s. ř. s.). Není-li tomu tak, soud ji odmítne jako nepřijatelnou (viz usnesení ze dne 26. 4. 2006, čj. 1 Azs 13/2006-39, č. 933/2006 Sb. NSS, a ze dne 16. 6. 2021, čj. 9 As 83/2021-28, body 11–12, č. 4219/2021 Sb. NSS).

[11] Kasační stížnost je nepřijatelná. NSS neshledal žádné pochybení krajského soudu, které by v této věci založilo přijatelnost kasační stížnosti.

[12] NSS úvodem předesílá, že námitky stěžovatele v kasační stížnosti jsou formulovány pouze obecně. NSS však nemůže za stěžovatele domýšlet konkrétní argumentaci a k tomu vyhledávat důkazy. Takovým postupem by soud přestal být nestranným rozhodčím sporu a přebíral by naopak funkci stěžovatelova advokáta (viz rozsudek rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, čj. 4 As 3/2008-78, č. 2162/2011 Sb. NSS, bod 32, dále např. rozhodnutí NSS ze dne 13. 4. 2004, čj. 3 Azs 18/2004-37, č. 312/2004 Sb. NSS, ze dne 18. 1. 2006, čj. 1 Azs 112/2004-61, či ze dne 24. 5. 2017, čj. 5 Azs 266/2016-31).

[13] NSS konstatuje, že krajský soud se v prvé řadě správně zabýval otázkou, zda žalovaný při novém rozhodování dodržel závazný právní názor NSS vyslovený zejména v jeho druhém rušícím rozsudku.

[14] Žalovaný se tak především zabýval otázkou podpory PKK ze strany stěžovatele, na což zaměřil i doplňující pohovor ze dne 2. 3. 2022. Skutkové závěry žalovaného, s nimiž se krajský soud ztotožnil, jsou logické a vyplývají z výpovědi stěžovatele i obsahu správního spisu. Žalovaný ani krajský soud nezpochybnili, že se stěžovatel v minulosti zúčastnil v rodné vesnici a okolí několika akcí na podporu PKK. Nejednalo se však o systematickou a trvalou podporu, pro kterou by se stal předmětem zájmu tureckých státních orgánů. Sám stěžovatel svou podporu opakovaně charakterizoval jako vnitřní (sám aktivně nic nevykonal). Stěžovatel pak neměl problémy ani s tím, že se jeho starší bratr přidal k PKK (ke smrti tohoto bratra došlo ještě před narozením stěžovatele, který o tom ví z vyprávění rodičů). Rodina stěžovatele, s níž je v pravidelném kontaktu, v jeho zemi původu také nečelí žádným obtížím. Po doplnění dokazování ve správním řízení tak lze souhlasit se závěry žalovaného i krajského soudu, že stěžovatel není aktivním podporovatelem PKK, takto o sobě ani nesmýšlí a nejsou zde žádné objektivní indicie, které by nasvědčovaly tomu, že by z tohoto důvodu mohl být v Turecku pronásledován.

[15] Případné problémy stěžovatele v zemi původu, které předpokládaly rušící rozsudky pátého a sedmého senátu NSS, přitom vycházely právě z předpokladu, že je stěžovatel aktivním podporovatelem PKK. To však bylo v dalším řízení vyvráceno, což mělo také zásadní vliv na rozhodnutí žalovaného. Nelze přitom přehlédnout, že v tomto směru žalovaný postupoval v souladu s druhým rušícím rozsudkem, v němž jej sedmý senát zavázal k tomu, aby zjistil, zda je stěžovatel skutečně podporovatelem PKK, a od těchto zjištění odvíjel své další závěry. Vzhledem k tomu, že stěžovatel není aktivním podporovatelem PKK, žalovaný následně dospěl k závěru, že případné nepříjemnosti v části země, odkud stěžovatel pochází, je možné řešit vnitřním přesídlením (viz str. 7 a násl. rozhodnutí žalovaného), přičemž vycházel z relevantních zpráv o zemi původu. V tomto kontextu se žalovaný zabýval i schopnostmi a zdravotním stavem stěžovatele a v souladu s judikaturou NSS (konkrétně rozsudek NSS ze dne 28. 7. 2009, čj. 5 Azs 40/2009-74) provedl test možnosti nalezení vnitrostátní ochrany. Po tomto testu žalovaný dovodil, že jsou kumulativně splněny všechny čtyři požadované podmínky (dostupnost jiné části země, účinnost řešení vnitřního přesídlení před pronásledováním či vážnou újmou, hrozba navrácení do původní oblasti a splnění minimálních standardů lidských práv v místě přesídlení). Krajský soud se s těmito závěry ztotožnil a doplnil, že správní soudy se již dlouhodobě a opakovaně zabývaly posouzením otázky pronásledování kurdské menšiny v Turecku, přičemž odkázal na relevantní judikaturu, kterou také citoval.

[16] Žalovaný v souladu s předchozími závaznými závěry NSS rovněž doplnil svá skutková zjištění o informace o možných mimosoudních popravách (zabitích). Zjistil, že k nim v Turecku zřejmě skutečně dochází, ale jedná se o řídký jev, a to jen v pohraničních oblastech v souvislosti s nelegální migrací a aktivními podporovateli PKK. Ani do jedné skupiny však stěžovatel nenáleží (viz str. 10 rozhodnutí žalovaného).

[17] NSS nesouhlasí se stěžovatelem, že žalovaný se opakovaně cíleně dotazoval stěžovatele na totéž, aby zpochybnil jeho výpověď, neboť s odstupem času si stěžovatel nemůže pamatovat všechny podrobnosti. To se v projednávané věci nestalo. Žalovaný byl povinen řádně zjistit skutkový stav věci, což s ohledem na její povahu v podstatě nejde bez provedení výslechu stěžovatele jako žadatele o mezinárodní ochranu. V závislosti na zjištěných skutečnostech nikdy nelze vyloučit, že takový výslech musí být třeba i zopakován za účelem zjištění dalších podstatných skutečností či jejich upřesnění a doplnění. Tak tomu bylo i v nynější věci s ohledem na její procesní vývoj.

[18] NSS tedy ve shodě s krajským soudem konstatuje, že žalovaný respektoval závazný právní názor NSS, zjistil dostatečně skutkový stav a obstaral si k tomu potřebné informace o zemi původu. Žalovaný tedy dostatečně zjistil skutkový stav a jeho rozhodnutí je přezkoumatelné (k otázce nepřezkoumatelnosti rozhodnutí viz např. rozsudky NSS ze dne ze dne 18. 10. 2005, čj. 1 Afs 135/2004-73, č. 787/2006 Sb. NSS, ze dne 8. 4. 2004, čj. 4 Azs 27/2004-74; a ze dne 4. 12. 2003, čj. 2 Ads 58/2003-75, č. 133/2004 Sb. NSS).

[19] V této souvislosti ovšem NSS považuje též za nezbytné podotknout, že výsledek tohoto kasačního řízení je také důsledkem velmi obecné argumentace stěžovatele v kasační stížnosti. Nesouhlasil-li stěžovatel s některými skutkovými zjištěními či právními závěry, měl podrobněji a konkrétněji uvést, co a proč žalovaný posoudil nesprávně.

[20] V této věci nevyvstala žádná právní otázka, která by doposud nebyla judikaturou jednotně řešena, ani taková otázka, kterou by bylo třeba řešit odlišně. Krajský soud ani hrubě nepochybil při výkladu práva. NSS proto kasační stížnost odmítl pro nepřijatelnost (§ 104a s. ř. s.).

[21] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci podle § 60 odst. 1 a § 120 s. ř. s. (usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, čj. 8 As 287/2020-33, č. 4170/2021 Sb. NSS, body 51-53). Stěžovatel úspěch neměl, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému, který by jinak toto právo měl, žádné náklady nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto rozhodnutí **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 29. srpna 2023

Ondřej Mrákota
předseda senátu